

Kreiranje i implementacija programa kućne fizikalne terapije i re/habilitacije

3.1.1. Filozofija programa

Razvoj i implementacija edukativnog programa (LLL programa) Studija fizikalne terapije FZS, *Kreiranje i implementacija programa kućne fizikalne terapije i re/habilitacije* rezultat je prioritetne potrebe koja uključuje usavršavanje znanja iz područja fizikalne terapije i rehabilitacije. Različitost poslova ukazuje na potrebu edukacije fizioterapeuta u području organizacije i usmjeravanja fizioterapeuta i klijenata na određivanje programa kućne fizikalne terapije, planiranjem i implementacijom istog, te evaluacijom rezultata.

Fizikalnu terapiju u klijentovoj kući treba sve više razvijati jer osigurava kontinuiranu primjenu fizikalnih i re/habilitacionih metoda. Na taj način se stvaraju uslovi za cjelovitu i kvalitetnu re/habilitaciju, a istovremeno se smanjuju troškovi skupe re/habilitacije.

Fizioterapeuti prepoznaju njihovu odgovornost prema profesionalnom razvoju i cjeloživotnom učenju baziranim na slijedećim pretpostavkama: fizioterapeuti i profesionalci u zdravstvenoj njezi su odgovorni za usvajanje i implementaciju standarda performansi u područjima njihove prakse; osiguravanje kontinuiranih kompetencija kroz održavanje prihvatljivih standarda u praksi.

Ovaj program je kreiran tako da uključuje 3 modula koji su prilagođeni diplomiranim fizioterapeutima, Bachelor-ima fizikalne terapije i specijalistima fizikalne medicine i rehabilitacije.

Program daje pregled osnovnih vještina koje se koriste u praksi kućne fizikalne terapije. Teorijski koncepti osposobljavanja (bolest, povreda, razvojni poremećaji, onesposobljenje i upravljanje pacijentima/klijenta) u kućnoj fizikalnoj terapiji služe kao osnova ovog programa. LLL program *Kreiranje i implementacija programa kućne fizikalne terapije i re/habilitacije* sadrži fizikalnu dijagnostiku, fizikalnu profilaksu i metode fizikalne terapije, uključujući terapijske vježbe, funkcionalnu mobilnost i kretanje, te kreiranje i implementaciju individualnog re/habilitacijskog programa u kućnim uslovima.

Kvalitet života analizira se kao parametar procjene kvaliteta re/habilitacione usluge i odnosa profesionalca prema klijentu, a osposobljenost, vršenje izbora i inkluzija kao temeljna mjerila kvaliteta života klijenta.

3.1.2. Ciljevi programa

Ciljevi programa su:

- funkcionisanje polaznika kao primarnih, autonomnih provajdera kućne fizikalne terapije.
- Polaznici će znati identifikovati kliničke probleme i inkorporirati nalaze aktuelnih istraživanja u kliničku praksu,
- komparirati postojeće teorije s trenutnom kliničkom praksom,
- koristiti kućnu fizikalnu terapiju kao metodu liječenja kroz samostalnu procjenu tehnike i metode aplikacije (uključujući metode elektroterapije, termoterapije, hidroterapije, mehanoterapije).
- Samostalno primjenjivanje kineziterapije i procjena doziranja, trajanja i opterećenja u cilju osposobljavanja za funkcionalnu aktivnost u svakodnevnom životu i radu pacijenata s onesposobljenjem.
- Učešće u rehabilitacionom timu za pripremu plana i programa osposobljavanja.

- Prikupljanje podatka potrebnih za planiranje i uspješno provođenje različitih profesionalnih usluga (kliničkih, ambulantnih i drugih) u terapijskim ili re/habilitacijskim postupcima, a u skladu s etičkim kodeksom utvrđenim standardima fizioterapijske prakse.
- Procjena i praćenje kvaliteta rada i organizacija službe za kućnu fizikalnu terapiju.

3.1.3. Opšti ishodi programa

U okviru 75 sati (24 sata nastave i 51 sat samostalnog rada) izvođenja ovog LLL programa, polaznici će moći:

- steći područno specifične kompetencije u identifikovanju klijentovog zdravstvenog statusa – trenutnih i potencijalnih zdravstvenih problema ili potreba klijenta;
- upoznati osnovne elemente programa kućne fizikalne terapije;
- detaljno razraditi/kreirati plan kućne fizikalne terapije u skladu s identifikovanim potrebama klijenta;
- implementirati plan kućne fizikalne terapije;
- znati odabrati, primijeniti i osigurati vrstu intervencije, kako bi se zadovoljile identifikovane potrebe;
- procjeniti funkcionalne aktivnosti pacijenata s onesposobljenjem, koristeći objektivne metode procjene;
- izabrati najpovoljnije metode fizikalne terapije i kineziterapije;
- pratiti rezultate tretmana i funkcionalne aktivnosti;
- osposobiti se za edukaciju pacijenata s onesposobljenjem i njihovih članova obitelji;
- učestvovati u procjeni pacijenta, djelovanju u terapiji i rehabilitaciji, kao i u područjima prevencije i procjene efekata fizikalne terapije;
- sticati **znanja, vještine i kompetencije** neophodne za dalji razvoj karijere u navedenom području.

3.1.4. Specifični ishodi programa

- Definisati, demonstrirati, objasniti, identifikovati i izvesti prvu fazu procesa kućne fizikalne terapije kroz podproces procjene (*assessment*).
- Klasifikovati, kreirati, razlikovati i opisati drugu fazu procesa kućne fizikalne terapije kroz podproces dijagnostikovanja (*diagnosis*).
- Identifikovati, definisati i opisati treću fazu procesa kreiranja kućne fizikalne terapije kroz podproces identifikacije rezultata (*outcome identification*).
- Kreirati, objasniti i izraziti putem modela četvrtu fazu procesa kućne fizikalne terapije kroz podproces planiranja (*planning*).
- Primjeniti kreirani plan fizikalne terapije kroz petu fazu procesa kućne fizikalne terapije u podprocesu implementacije (*implementation*).
- Održavati, mjeriti i evaluirati korake u šestoj fazi procesa kućne fizikalne terapije kroz podproces evaluacije (*evaluation*).

3.1.5. Način izvođenja LLL programa

Edukativni program (LLL program) Studija fizikalne terapije Fakulteta zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu, „Kreiranje i implementacija programa kućne fizikalne terapije i re/habilitacije“ uključuje pohađanje 3 modula + ISPIT, u toku 4 sedmice. Metod rada osigurava

interakciju predavača i polaznika i obuhvata predavanja, grupni rad, vježbe/Studije slučaja, radne zadatke i prezentacije.

Ukupni fond sati stručne edukacije je 75 sati (3 ECTS boda). Jedan ECTS bod je ekvivalentan ukupnom opterećenju polaznika od 25 sati. Minimum prisustva predavanjima i drugim formama rada je 80 %. Tek nakon svih odslušanih modula polaznici imaju pravo izlaska na finalni ispit. Za vrijeme trajanja modula učesnici će biti vrjednovani u skladu sa svim aktivnostima koje se provode na LLL programu.

3.1.6. Predavači

Predavači koji učestvuju u izvođenju programa imaju bogato iskustvo u podučavanju i praksi. Svi oni su direktno vezani za procese i kreiranje programa fizikalne terapije i rehabilitacije u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama (primarni, sekundarni i tercijarni nivo). Brojni radovi predavača su objavljeni u knjigama i vodećim međunarodnim časopisima u navedenom području.

Tabela 5. Nastavnici i saradnici

AKADEMSKA TITULA	Imena nastavnika i saradnika
Prof. dr sci. med.	Prof. dr Dijana Avdić Prof. dr Emira Švraka Prof. dr Mirsad Muftić
Doc. dr sci med.	Doc. dr Muris Pecar
Doc. dr zdravstvenih nauka	Doc. dr Amra Mačak-Hadžiomerović Doc. dr Amila Jaganjac Doc. dr Bakir Katana Doc. dr Samir Bojičić
Dr sci zdravstvenih nauka	Dr sci. Eldad Kaljić
Mr sci. zdravstvenih nauka	Mr sci. Namik Trtak

U izvođenju nastave LLL programa *Kreiranje i implementacija programa kućne fizikalne terapije i re/habilitacije* FZS učestvuje 6 nastavnika i 2 saradnika.

Članovi komisije su nastavnici koji ne učestvuju u izvođenju nastave LLL programa:

1. Prof. dr Edina Tanović, predsjednik komisije iz druge ustanove,
2. Doc. Dr Amela Halilbašić, član i
3. Doc. dr Naim Salkić, član.

3.1.7. Certifikat

Provjeru znanja polaznika obavlja komisija pismenim (izrada studije slučaja) i usmenim putem (prezentacija). Komisija je formirana iz reda nastavnika, koji nisu bili predavači na ovom programu. Nakon izvršene provjere znanja, polaznici stižu certifikat od FZS UNSA koji ih profilira u **Voditelje programa kućne fizikalne terapije.**

Certifikat nosi 3 ECTS boda: 1 bod je ekvivalent 25 sati opterećenja polaznika, 8 sati nastave na FZS, plus 17 sati samostalnog rada i konsultacija polaznika sa nastavnicima i saradnicima, u sedmici između modula.

3.1.8. Evaluacija znanja polaznika

Evaluacija znanja polaznika je data u tabeli br. 6 i služi za testiranje postignuća polaznika u rezultatima učenja na LLL programima.

LLL program – „Kreiranje i implementacija programa kućne fizikalne terapije i re/habilitacije“

Tabela 6. Evaluacija znanja polaznika LLL programa

Datum završnog ispita:

Ime i prezime polaznika LLL programa:

EVALUACIJA ZNANJA		
KRITERIJ	Max broj bodova	Bodovi
1. Izrada Studije slučaja	40 (40%)	
Data collecting (skupljanje literature)	10	
Moderacija, koordinacija i vođenje	10	
Poticanje grupe	10	
Stručna kompetentnost	10	
2. Presentacija: lični uspjeh u presentaciji	30 (30%)	
Presentacija: Početak: Kraj: Trajanje:		
Tok presentacije (ulaz, objašnjenje, zaključak)	10	
Nastup (neverbalno)	10	
Moć uvjeravanja (verbalno)	10	
3. Rezultati grupnog rada: Lični uspjeh u grupnom radu	30 (30%)	
Ispravno	10	
Potpuno	10	
Izgled i originalnost	10	
UKUPNO	100 (100%)	

Napomena: Položio je polaznik koji je na ispitu ostvario 75% bodova.

3.1.9. Podrška polaznika na LLL programu

Podrška učenju polaznicima na LLL programu je osigurana na slijedeće načine:

- Polaznici su podijeljeni u grupe (20 polaznika)
- Dodatna pomoć polaznicima je osigurana kroz BIC, web portal FZS i sl.

Osoblje koje učestvuje u izvođenju nastave je dostupno polaznicima za vrijeme trajanja programa, lično ili online.

3.1.10. Upravljanje kvalitetom i unaprjeđenja

Za usmjeravanje učenja i podučavanja na ovom LLL programu odgovorni su voditelji programa. Kvalitet i standardi učenja na ovom LLL programu su predmet stalnog procesa monitoringa, pregleda i poboljšanja. Ovaj program se kroz proces „Godišnjeg pregleda i razvoja FZS LLL programa“ pregleda i unaprjeđuje svake godine.

Evaluacija od strane polaznika i feedback o kvalitetu na LLL programu se odvija kroz:

- *Evaluacione liste* svih modula (predavača)
- Feedback koji se dobiva od svršenih polaznika ovog programa, koji se razmatra na *stalnim sastancima voditelja programa*.

3.1.11. Tehnička organizacija edukativnog programa

Vrijeme održavanja:	Definiše se u dogovoru sa radnom grupom
Mjesto održavanja:	FZS – za cjeloživotno učenje
Broj učesnika:	20
Broj sati nastave:	75
Broj ECTS bodova:	3
Dodijeljeni certifikat:	Voditelj programa kućne fizikalne terapije

3.1.12. Curriculum

KREIRANJE I IMPLEMENTACIJA PROGRAMA KUĆNE FIZIKALNE TERAPIJE I RE/HABILITACIJE			
INTEGRALNI PROGRAM			
MODUL 1: PRIMJENA KINEZITERAPIJE U KUĆNOJ FIZIKALNOJ TERAPIJI			
Prof. dr Dijana Avdić			
TEMA	Predavanja / Trajanje	Samostalni rad	Sati / ECTS
Prof. dr Dijana Avdić: Uvodne terapije: termoterapija, krioterapija, hidroterapija u kućnoj fizikalnoj terapiji	2 sata	4	6
Doc. dr Muris Pecar: Kineziterapija koštanomišičnih deformiteta djece	2 sata	4	6
Doc. dr Amila Jaganjac: Kineziterapija odraslih i funkcionalna pomagala	2 sata	4	6
Studija slučaja – Doc. dr Bakir Katana i Dr sci. Eldad Kaljić			
Kreiranje individualnog kineziterapijskog programa kućne fizikalne terapije u re/habilitaciji djece s koštanomišičnim deformitetima	2 sata	5	7
	6 + 2 = 8 sati	17 sati	25 / 1
MODUL 2: PRIMJENA SVJETLOSNE, MEHANIČKE I ELEKTRIČNE ENERGIJE U KUĆNOJ FIZIKALNOJ TERAPIJI			
Prof. dr Mirsad Muftić			
TEMA	Predavanja / Trajanje	Samostalni rad	Sati / ECTS
Fototerapija: IC, UV, Bioptron	2 sata	4	6
Mehanoterapija	2 sata	4	6
TENS: Bolna stanja i FES: Klijenti s oštećenjem CMN	2 sata	4	6
Studija slučaja – Doc. dr Samir Bojičić			
Fizikalni modaliteti u kućnoj fizikalnoj terapiji lezija n. facijalisa (PMN i CMN)	2 sata	5	7
	6 + 2 = 8 sati	17 sati	25 / 1

MODUL 3: KVALITET ŽIVOTA, MJERILO USPJEHA KUĆNE FIZIKALNE TERAPIJE I RE/HABILITACIJE**Prof. dr Emira Švraka**

TEMA	Predavanja / Trajanje	Samostalni rad	Sati / ECTS
Re/habilitacija, holistički aspekt, klijentcentričnost, kvalitet života	2 sata	4	6
Primjena kućne fizikalne terapije u Mobilnim timovima za djecu i omladinu s psihofizičkim onesposobljenjima	2 sata	4	6
Primjena kućne fizikalne terapije u Domovima zdravlja – CBR / Rehabilitacija u zajednici	2 sata	4	6
Studija slučaja – Doc. dr Amra Mačak-Hadžimerović i Mr sci. Namik Trtak			
Kreiranje individualnog programa kućne fizikalne terapije za dijete s cerebralnom paralizom	2 sata	5	7
	6 + 2 = 8 sati	17 sati	25 / 1
STUDIJE SLUČAJA (M1, M2, M3) Programi kućne fizikalne terapije			
1. Termoterapija/krioterapija u programu kućne fizikalne terapije			
2. Aparaturna kućna fizikalna terapija, prednosti i nedostaci			
3. Mehanoterapija u programu kućne fizikalne terapije			
4. Fototerapija u programu kućne fizikalne terapije			
5. Elektroterapija u programu kućne fizikalne terapije			
6. Fizikalni modaliteti u kućnoj fizikalnoj terapiji lezija n. trigeminusa (PMN)			
7. Individualni kineziterapijski program kućne fizikalne terapije u re/habilitaciji djece s koštanomišićnim deformitetima			
8. Individualni kineziterapijski program kućne fizikalne terapije u rehabilitaciji pacijenata trećeg životnog doba			

9. Individualni kineziterapijski program kućne fizikalne terapije u rehabilitaciji pacijenata poslije moždanog udara	Izrada Studije slučaja u Wordu i Power pointu
10. Funkcionalna pomagala u kućnoj fizikalnoj terapiji odraslih s RA	
11. Funkcionalna/razvojna pomagala u kućnoj fizikalnoj terapiji djece sa senzomotoričkim onesposobljenjima	
12. Kreiranje individualnog programa kućne fizikalne terapije za dijete sa Sy. L. Down	
13. Kreiranje individualnog programa kućne fizikalne terapije za dijete sa astmom	
14. Kreiranje individualnog programa kućne fizikalne terapije za pacijente s cervikalnim bolnim sindromom	
15. Kreiranje individualnog programa kućne fizikalne terapije za pacijente s lumbalnim bolnim sindromom	
Ispit	Prezentacija
Total: 24 sata nastava + 51 sat samostalnog rada	75 sati / 3 ECTS-a

3.1.13. Silabusi modula po područjima

Šifra modula: M1	Naziv modula: PRIMJENA KINEZITERAPIJE U KUĆNOJ FIZIKALNOJ TERAPIJI	
Tip: neakademski	Ukupan broj sati: 25	Broj ECTS kredita: 1
Status: LLL	Nastavnik: Prof. dr Dijana Avdić	
1. CILJ MODULA	<p>1. Izbor najpovoljnijih savremenih metoda fizikalne terapije: termoterapija/krioterapija, hidroterapija i kineziterapija.</p> <p>2. Diferencijalna dijagnostika oštećenja CMN i PMN</p> <p>3. Sticanje specifične kompetencije u kreiranju i implementaciji individualnih kineziterapijskih programa kućne fizikalne terapije.</p> <p>4. Znati odabrati, primijeniti i osigurati vrstu fizikalne terapije i kroz <i>Studiju slučaja</i> kreirati individualni re/habilitacioni program u kući.</p>	
1.1. Preduvjeti za polaganje	Prisustvo unutar modula M1 = 80%	
1.2. Osnovne tematske jedinice	<p>1. Uvod: <i>Fizikalna medicina: fizikalna profilaksa, fizikalna dijagnostika i fizikalna terapija. Termoterapija/krioterapija, hidroterapija (lokalne kupke, kupke po Hauffeu, obloge) u kućnoj fizikalnoj terapiji</i></p> <p>2. <i>Kineziterapija koštanomišičnih deformiteta djece</i></p> <p>3. <i>Kineziterapija odraslih i funkcionalna pomagala</i>: Vježbe za: cervikalnu, torakalnu i lumbosakralnu kičmenu; osteoporozu po Sinakiju; cijelo tijelo, koljena, kukove i ramena, stopala i šake; protiv stresa.</p> <p>4. <i>Studija slučaja</i>: Kreiranje individualnog kineziterapijskog programa kućne fizikalne terapije u re/habilitaciji djece s koštanomišičnim deformitetima</p>	
2. NAČIN ORGANIZACIJE NASTAVE		
<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	<p>1. predavanja</p> <p>2. Studija slučaja</p> <p>3. grupni rad</p>	<p>1. 25%</p> <p>2. 25%</p> <p>3. 50%</p>
<i>Učešće u ocjeni (%)</i>		
2.2. Sistem ocjenjivanja	<p>1. Izrada Studije slučaja</p> <p>2. prezentacija</p> <p>3. grupni rad/lični uspjeh</p>	<p>1. 40%</p> <p>2. 30%</p> <p>3. 30%</p>
3. LITERATURA	<p>1. Švraka E, Avdić D, Hasanbegović-Anić E. <i>Okupaciona terapija</i>. Fakultet zdravstvenih studija. ISBN 978-9958-692-03-1 COBISS.BH- ID 19697414 Sarajevo, 2012.</p> <p>2. Avdić D. <i>Pad u trećoj životnoj dobi</i>. Sarajevo, 2004.</p> <p>3. Avdić D, Buljugić E. <i>Kako spriječiti osteoporozu, kako liječiti</i>. ISBN 978-9958-658-53-2 COBISS.BH-ID 16948998 Tuzla, 2008.</p> <p>4. Švraka E, Šego I. <i>Kućna fizikalna terapija djece s poteškoćama u učenju</i>. Drugo izdanje. ISBN 978-86-909505-4-6 COBISS.BH-ID 16729606 Sarajevo, 2008.</p>	

Šifra modula: M2	Naziv modula: PRIMJENA SVJETLOSNE, MEHANIČKE I ELEKTRIČNE ENERGIJE U KUĆNOJ FIZIKALNOJ TERAPIJI	
Tip: neakademski	Ukupan broj sati: 25	Broj ECTS kredita: 1
Status: LLL	Nastavnik: Prof. dr Mirsad Muftić	
1. CILJ MODULA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izbor najpovoljnijih savremenih metoda fizikalne terapije uz pomoć fototerapije, mehanoterapije i elektroterapije 2. Diferencijalna dijagnostika oštećenja CMN i PMN (odrasli) 3. Sticanje specifične kompetencije u kreiranju i implementaciji programa kućne fizikalne terapije. 4. Znati odabrati, primijeniti i osigurati vrstu fizikalne terapije i kroz <i>Studiju slučaja</i> kreirati individualni re/habilitacioni program u kućnim uslovima. 	
1.1. Preduvjeti za polaganje	Prisustvo unutar modula M2 = 80%	
1.2. Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Fototerapija</i>: IC, UV, Bioptron svjetlosna terapija 2. <i>FES</i>: Klijenti s oštećenjem CMN i <i>TENS</i>: Bolna stanja 3. <i>Mehanoterapija</i> 4. <i>Studija slučaja</i>: Fizikalni modaliteti u kućnoj fizikalnoj terapiji lezija n. facijalisa (PMN i CMN) 	
2. NAČIN ORGANIZACIJE NASTAVE		
<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	<ol style="list-style-type: none"> 1. predavanja 2. Studija slučaja 3. grupni rad 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 25% 2. 25% 3. 50%
<i>Učešće u ocjeni (%)</i>		
2.2. Sistem ocjenjivanja	<ol style="list-style-type: none"> 1. izrada Studije slučaja 2. prezentacija 3. grupni rad/lični uspjeh 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 40% 2. 30% 3. 30%
3. LITERATURA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kapetanović H. i Pecar Dž. <i>Vodič u rehabilitaciju</i>. Sarajevo, 2005. 2. Jajić I. i suradnici. <i>Fizikalna medicina i opća rehabilitacija</i>. Medicinska naklada. Zagreb, 2000. ISBN 953-176-111-6 3. Jajić I. <i>Specijalna fizikalna medicina</i>. Zagreb, 1991. 	

Šifra modula: M3	Naziv modula: KVALITET ŽIVOTA, MJERILO USPJEHA KUĆNE FIZIKALNE TERAPIJE I RE/HABILITACIJE	
Tip: neakademski	Ukupan broj sati: 25	Broj ECTS kredita: 1
Status: LLL	Nastavnik: Prof. dr Emira Švraka	
1. CILJ MODULA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izbor najpovoljnijih savremenih metoda fizikalne terapije, prema indikacijama i kontraindikacijama 2. Diferencijalna dijagnostika oštećenja CMN i PMN (djeca) 3. Sticanje specifične kompetencije u kreiranju i implementaciji programa kućne fizikalne terapije. 4. Znati odabrati, primijeniti i osigurati vrstu fizikalne terapije i kroz <i>Studiju slučaja</i> kreirati individualni re/habilitacioni program u kućnim uslovima. 	
1.1. Preduvjeti za polaganje	Prisustvo unutar modula M3 = 80%	
1.2. Osnovne tematske jedinice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Re/habilitacija, holistički aspekt, klijentcentričnost, kvalitet života 2. Primjena kućne fizikalne terapije u Mobilnim timovima za djecu i omladinu s psihofizičkim onesposobljenjima 3. Primjena kućne fizikalne terapije kroz timove Domova zdravlja – CBR/Rehabilitacija u zajednici 4. <i>Studija slučaja</i>: Kreiranje individualnog programa kućne fizikalne terapije za dijete s cerebralnom paralizom 	
2. NAČIN ORGANIZACIJE NASTAVE		
<i>Opis aktivnosti (%)</i>		
2.1. Način izvođenja nastave	<ol style="list-style-type: none"> 1. ex katedra 2. diskusije 3. grupni rad 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 50% 2. 25% 3. 25%
<i>Učešće u ocjeni (%)</i>		
2.2. Sistem ocjenjivanja	<ol style="list-style-type: none"> 1. upravljanje grupom 2. prezentacija 3. grupni rad/lični uspjeh 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 40% 2. 30% 3. 30%
3. LITERATURA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Švraka E, Avdić D, Hasanbegović-Anić E. <i>Okupaciona terapija</i>. Fakultet zdravstvenih studija. ISBN 978-9958-692-03-1 COBISS.BH- ID 19697414 Sarajevo, 2012. 2. Švraka E. <i>Dvije strane sreće-Kvalitet života obitelji školske djece s intelektualnim onesposobljenjima</i>. Bosanska riječ. ISBN 978-9958-12-156-2 COBISS.BH-ID 18386438 Tuzla, 2010. 3. Švraka E, Avdić D. i saradnici. <i>Naša vizija budućnosti. Inkluzija osoba s cerebralnom paralizom i inaktivitetna osteoporoza</i>. Urednica: Emira Švraka. Savez udruženja osoba s cerebralnom paralizom FBiH. April 2015. ISBN 978-9926-8010-0-7 COBISS.BH-ID 22032902 	